

राज्यशास्त्र (Sem.-IV)
स्पेशल पेपर- I POL २४२ (SPL-१) २११४४
आधुनिक राजकीय विचारप्रणाली
Modern Political Adeologies

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. शास्त्रीय समाजवादाचा जनक ----- यांना ओळखले जाते.
अ) रॉबर्ट ओवेन ब) डरखिम क) कार्ल मार्क्स ड) फोरियर
२. जर्मनीपुरता विचार करणारा मार्क्स ----- मुळे विश्वाचा अर्थ लावून क्रांतीकारी विचार मांडू लागला.
अ) रॉबर्ट ओवेन ब) डरखिम क) एंगल्स ड) फोरियर
३. कार्ल मार्क्स यांनी ----- जगप्रसिद्ध ग्रंथ लिहिला आहे.
अ) लिबरटी ब) रिपब्लिक क) दास कॅपिटल ड) सोशल कॉन्ट्रक्ट
४. मार्क्सच्या द्वंद्वत्मक भौतिकवाद सिद्धांतावर ---- विचारवंताचा प्रभाव आहे.
अ) रूसो ब) जेरेमी बेंथम क) कांट ड) हेगेल
५. मार्क्सने इतिहासाचे ----- घटकांच्या आधारावर विश्लेषण केलेले आहे.
अ) आर्थिक ब) राजकीय क) सांस्कृतिक ड) शैक्षणिक
६. मार्क्सने इतिहासाचे ----- टप्पे सांगितलेले आहेत.
अ) तीन ब) चार क) पाच ड) सहा
७. मार्क्स ऐतिहासिक भौतिकवादातील ---- टप्प्याला शेवटचा टप्पा मानतो.
अ) सामंतशाही ब) गुलामगिरी अवस्था क) भांडवलशाही ड) साम्यवाद
८. मार्क्स जगाचा इतिहास ----- भरलेला मानतो.
अ) युद्ध ब) वर्ग-संघर्ष क) वर्ग-समन्वय ड) वर्गविरहीत
९. आर्थिक विषमतेच्या आधारावर मार्क्स ---- वर्ग निर्माण झाल्याचे मानतो.
अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच
१०. मार्क्सचे राज्यविषयक विचार ----- सिद्धांताच्या जवळ जाणारे आहेत.
अ) उदारमतवाद ब) अराज्यवाद क) उपयुक्ततावाद ड) सर्वकषवाद
११. मार्क्सने राज्याला ---- प्रकारची संस्था मानले आहे.
अ) कल्याणकारी ब) उपयोगी क) शोषणकारी ड) विकासधारी
१२. मार्क्सच्या अतिरिक्त मूल्य सिद्धांतावर ----- विचारवंताचा प्रभाव आहे.
अ) अँडम स्मिथ ब) रिकार्डो क) हेगेल ड) केन्स
१३. मार्क्सने धर्माला ----- म्हटले आहे.
अ) अफूची गोळी ब) औषधाची गोळी क) कडू गोळी ड) साधी गोळी
१४. मार्क्स संक्रमणकाळात ----- वर्गाच्या हुकूमशाहीला महत्त्व देतो.
अ) सैनिक ब) व्यावसायिक क) कामगार ड) भांडवलदार
१५. खालीलपैकी कोणते विचारवंत नव-मार्क्सवादी म्हणून ओळखले जातात.
अ) गार्गी लुकाच ब) अंटोनिओ ग्रामची क) हर्बर्ट मारक्यूज ड) वरीलपैकी सर्व
१६. विनोबा भावे यांनी सर्वोदय समाजाची स्थापना----- मध्ये केली होती.

- अ) १९४६ ब) १९४७ क) १९४८ ड) १९४९
१७. गांधींच्या सर्वोदयी विचारावर ----- विचारवंतांच्या विचाराचा प्रभाव होता.
अ) लिओ ट्रालस्टॉय ब) थोरो क) हेगेल ड) **जॉन रस्किन**
१८. सर्वोदय विचारसरणी ----- कल्याणाला महत्त्व देते.
अ) बहुसंख्य ब) अल्पसंख्य क) **सर्वांच्या** ड) विशिष्ट
१९. जॉन रस्किन यांनी ----- ग्रंथ लिहिला आहे.
अ) दास कॅपिटल ब) वाल्डन क) सोशल कॉन्ट्रक्ट ड) **अन टू दि लास्ट**
२०. सर्वोदय ही विचारसरणी----- ला विरोध करते.
अ) **व्यक्तिवाद** ब) समूहवाद क) उपयुक्ततावाद ड) राष्ट्रवाद
२१. सर्वोदयाची राज्यविषयक कल्पना ----- विचारधारेशी निगडित आहे.
अ) उपयुक्ततावाद ब) उदारमतवाद क) समाजवाद ड) **अराज्यवाद**
२२. गांधींनी सर्वोदयाच्या पुनर्निर्माणासाठी ----- कलमी कार्यक्रम सांगितला आहे.
अ) अकरा ब) बारा क) **तेरा** ड) चौदा
२३. सर्वोदयाची आर्थिक परिषद ----- अध्यक्षतेखाली संपन्न झाली.
अ) विनोबा भावे ब) **काका कालेलकर** क) जयप्रकाश नारायण ड) दादा धर्माधिकारी
२४. भूदान ही ----- प्रकारची चळवळ आहे.
अ) **नैतिक** ब) राजकीय क) आर्थिक ड) सामाजिक
२५. विनोबाच्या सर्वोदयात भूदानसोबत खालीलपैकी कोणते कार्यक्रमाचा समावेश होता.
अ) संपत्तीदान ब) ग्रामदान क) ग्रामराज्य ड) **वरीलपैकी सर्व**
२६. विनोबा भावे सर्वप्रथम ----- भागात भूदान चळवळी प्रारंभ केला होता.
अ) विदर्भ ब) मराठवाडा क) **तेलंगणा** ड) मध्य भारत
२७. ----- येथे घडलेल्या घटनेतून विनोबांना भूदानाची कल्पना सुचली.
अ) रावणपल्ली ब) **पंचमपल्ली** क) वर्धा ड) हेमलकसा
२८. भूदान हा ----- स्वरूपाचा कार्यक्रम होता.
अ) **जमिन पुनर्वाटप** ब) जमीन राष्ट्रीयकरण क) जमीन अधिग्रहण ड) जमीन हस्तांतरण
२९. सर्वप्रथम भूदान ----- यांनी केले होते.
अ) श्री. रामशरण रेड्डी ब) श्री. गोपाल रेड्डी क) **श्री. रामचंद्र रेड्डी** ड) श्री. रामराव रेड्डी
३०. जागतिकीकरण संकल्पनेचा ----- शास्त्रात व्यापक अभ्यास होऊ लागला.
अ) नैसर्गिक शास्त्र ब) अध्यात्मिक शास्त्र क) **सामाजिक शास्त्र** ड) नैतिक शास्त्र
३१. जागतिकीकरण संज्ञा ----- दशकापासून सर्वत्र वापरली जाऊ लागली.
अ) सत्तर ब) **ऐंशी** क) नव्वद ड) शंभर
३२. जागतिकीकरणामुळे राष्ट्रावर ----- परिणाम झाला.
अ) **राष्ट्राचे सार्वभौमत्व व सीमा पुसट बनल्या** ब) राष्ट्राचे महत्त्व वाढले. क) राष्ट्र नष्ट झाले.
ड) राष्ट्र विश्वात विलीन झाले.
३३. जागतिकीकरण प्रक्रियेचे मुख्य तत्त्वे कोणते आहे.
अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील सरकारी हस्तक्षेप अमान्य ब) बौद्धिक संपदा कायदा क) सरकारी उद्योगाचे खाजगीकरण ड) **वरीलपैकी सर्व**
३४. उदारीकरण, खाजगीकरणाची पुढची पायरी----- आहे.
अ) **जागतिकीकरण** ब) राजकीयकरण क) सांस्कृतिकरण ड) सामाजिकीकरण

३५. जागतिकीकरणात प्रक्रियेतील महत्त्वपूर्ण -----कराराला राष्ट्रांनी मान्यता दिली.
अ) वार्सा ब) साप्ता क) नोटो ड) **डुकेल**
३६. जागतिकीकरणाच्या मार्गातील अडथळे दूर करण्यासाठी ----- संस्थेची विश्वपातळीवर स्थापना करण्यात आली.
अ) जागतिक कामगार संघटना ब) जागतिक आरोग्य संघटना क) जागतिक युवक संघटना
ड) **जागतिक व्यापार संघटना**
३७. जागतिकीकरणाचे राजकीय परिणाम----- होईल.
अ) सरकारी नियंत्रण वाढ ब) **सरकारी नियंत्रण कमी** क) सरकारचे महत्त्व कमी ड) सरकार विरहीत समाज निर्मिती
३८. जागतिकीकरणाचे परिणाम खालीलपैकी कोणते आहेत.
अ) पाश्चिमात्य संस्कृतीच्या अनुकरणात वाढ ब) नफावर आधारित गुंतवणुकीला महत्त्व क) प्रदूषण व विस्थापनात वाढ ड) **वरीलपैकी सर्व**
३९. भारताने उदारीकरण प्रक्रियेचा स्वीकार ----- साली केला.
अ) १९९० ब) **१९९१** क) १९९२ ड) १९९३
४०. खाजगीकरण प्रक्रिया----- मार्गांनी पार पाडली जाते.
अ) दोन ब) तीन क) **चार** ड) पाच
४१. खाजगीकरण म्हणजे ----- होय.
अ) **सरकारी उद्योगाची मालकी खाजगी व्यक्तिकडे देणे** ब) खाजगी उद्योग सरकारी मालकीचे करणे क) सरकारी उद्योग समाजाच्या मालकीचे करणे ड) यापैकी एकही नाही.
४२. जागतिकीकरणाचे खालीलपैकी गुण कोणते आहेत.
अ) उत्पादन क्षमतेचा पूरेपूर वापर ब) विकासाच्या वेगात वाढ क) ग्राहकाचा लाभदायक ड)
वरीलपैकी सर्व
४३. जागतिकीकरणाचे खालीलपैकी दोष कोणते आहेत.
अ) राष्ट्र सार्वभौमत्वावर बंधने ब) खाजगी क्षेत्राची मक्तेदारी क) आर्थिक साम्राज्यवादास महत्त्व ड)
वरीलपैकी सर्व
४४. स्त्रीवादी अभ्यासक स्त्रियाच्या शोषणास सर्वाधिक ----- घटक जबाबदार आहे असे मानतात.
अ) जैविक ब) राजकीय क) **सामाजिक** ड) आर्थिक
४५. फ्रेंच राज्यक्रांतीपासून प्रेरणा घेऊन १७९२ मध्ये ए व्हिडीकेशन ऑफ वुमन हा ग्रंथ कोणी लिहिला.
अ) **मेरी वुल्टन काफ्ट** ब) लूसी स्टोन क) सिमोन द बुवा ड) बेटी फ्रायडन
४६. सिमोन दी बुवा यांनी ----- स्त्री चळवळीला वैचारिक पाया उपलब्ध करून देणारा ग्रंथ लिहिला.
अ) ए व्हिडीकेशन ऑफ वुमन ब) **दी सेकंड सेक्स** क) दी फेमिनिन मिस्टिक ड) सब्जेक्शन ऑफ वुमन
४७. यूनोने ----- वर्षी महिला दशकाची घोषणा केली.
अ) १९७२ ब) १९७३ क) १९७४ ड) **१९७५**
४८. स्त्रीवादी चळवळ स्त्रियामध्ये ----- वृत्ती निर्माण करण्याची भाषा करतात.
अ) **भगिनी समाज** ब) भावनिक समाज क) सामाजिक समाज ड) राजकीय समाज
४९. उदारमतवादी स्त्रीवादाचे जनक ----- आहेत.
अ) कार्ल मार्क्स ब) **जे. एस. मिल** क) जेरेमी बेंथम ड) रूसो
५०. जहाल स्त्रीवादी समाजाची विभागणी ----- आधारावर करतात.
अ) वर्गभेद ब) जातिभेद क) वंशभेद ड) **लिंगभेद**

५१. समाजवादी स्त्रीवादाची मांडणी ----- विचारवंताने केली आहे.
अ) कार्ल मार्क्स ब) **एंगल्स** क) जेरेमी बेंथम ड) रूसो
५२. आर्थिक विषमतेच्या आधारावर मार्क्स ---- वर्ग निर्माण झाल्याचे मानतो.
अ) **दोन** ब) तीन क) चार ड) पाच
५३. ----- देशातील स्त्रियांनी मतदान हक्कांसाठी प्रदीर्घकाळ चळवळ करून हक्क मिळविला.
अ) अमेरिका ब) **इंग्लंड** क) रशिया ड) कॅनडा
५४. मार्क्सने राज्याला ---- प्रकारची संस्था मानले आहे.
अ) कल्याणकारी ब) उपयोगी क) **शोषणकारी** ड) विकासधारी
५५. ----- राज्यक्रांतीनंतर स्त्रियांच्या आर्थिक अधिकारांना महत्त्व प्राप्त झाले.
अ) अमेरिकन ब) **रशियन** क) फ्रेंच ड) इंग्लंड
५६. भारतीय संसदेत हिंदू कॉड बिल----- यांनी मांडले होते.
अ) **डॉ. आंबेडकर** ब) पंडीत नेहरू क) सरदार पटेल ड) सरदार हुकूमसिंग
५७. महिला सबलीकरणासाठी संसद व विधानसभेत ----- टक्के आरक्षणाची मागणी केली जात आहे.
अ) ३० ब) **३३** क) ४० ड) ५०
५८. स्त्रीवादावर ----- घटकाकडून टीका केली जाते.
अ) स्त्रीवादी समर्थक ब) तृतीयपंथी क) **पुरुषप्रधान समर्थक** ड) समलिंगी समर्थक